

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับนโยบาย	16
การวิจัยเชิงนโยบาย	38
ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	47
เทคนิคการวิจัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	64
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	84
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	98
ระยะที่ 1 จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	98
ระยะที่ 2 ตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย	109

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ ภายใน	120
ผลผลการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	134
ผลการตรวจสอบ ยืนยันและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย	174
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	237
วัตถุประสงค์การวิจัย	237
ขั้นตอนการวิจัย	237
สรุปผลการวิจัย	238
บทเรียนที่ได้จากการวิจัย	246
อภิปรายผล	249
ข้อเสนอแนะ	254
บรรณานุกรม	257
ภาคผนวก	267
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	268
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาระดมสมอง	302
ภาคผนวก ค รายชื่อคณะกรรมการร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ	306
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)	310
ภาคผนวก จ รายชื่อรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมการประชาพิจารณ์ (Public Hearing)	312
ภาคผนวก ฉ หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง	316
ประวัติผู้วิจัย	322

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสังเคราะห์องค์ประกอบส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย	31
2	การสังเคราะห์องค์ประกอบส่วนที่เป็นแนวทางของนโยบาย	32
3	จำนวนสถานศึกษาและจำนวนนักเรียน สังกัด สพฐ. ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีงบประมาณ 2555	86
4	ข้อมูลจำนวนนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีงบประมาณ 2555	86
5	ค่านิยมร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ...	88
6	ผลการสอบ O - Net นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 - 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	93
7	ผลการสอบ O - NET นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 - 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	93
8	ผลการสอบ O - NET นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 - 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	94
9	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ระหว่างปี 2549 - 2553 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	95
10	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปี การศึกษา 2554	96
11	สรุปขั้นตอนการวิจัย	118
12	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	120
13	ระดับปฏิบัติในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	122
14	ระดับปัญหาในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	126

ตารางที่

หน้า

15	สรุปปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงลำดับ ตามจำนวนความถี่ของปัญหา จากมากไปหาน้อย	131
16	สรุปผลการศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาที่เกิดจาก การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	133
17	สรุปผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน บ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2	137
18	สรุปผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน บ้านก้านเหลือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1	141
19	สรุปผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน ชุมชนหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3	147
20	การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา ต้นแบบ จากการศึกษาพหุกรณี	150
21	สรุปผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้นแบบ จากการศึกษาพหุกรณี	151
22	ผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับ “วิสัยทัศน์”	157
23	ผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับ “พันธกิจ”	157
24	ผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับ “กลยุทธ์”	159
25	ผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับ “การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ”	160
26	ผลการประชุมสัมมนาระดมสมอง เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับ “ตัวชี้วัดความสำเร็จ”	162

ตารางที่	หน้า
27	วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 167
28	กลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 168
29	สรุปจำนวน กลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จของร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย แยกตามองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายใน 172
30	เปรียบเทียบวิสัยทัศน์ และพันธกิจของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 177
31	เปรียบเทียบกลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้ Workshop และจากการ Connoisseurship 179
32	สรุปร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ปรับปรุงหลังจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 187
33	เปรียบเทียบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ระหว่างฉบับที่ผ่านการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ กับฉบับที่ปรับปรุงหลังการประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 196
34	เปรียบเทียบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นกลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ระหว่างฉบับที่ผ่านการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ กับฉบับที่ปรับปรุงหลังการประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 198
35	ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจ 211

ตารางที่	หน้า
36 ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นกลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ	212
37 ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	217
38 ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นกลยุทธ์การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัด ความสำเร็จของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	219
39 ภาพรวมผลการประเมิน “กลยุทธ์” ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	232
40 ภาพรวมผลการประเมิน “การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ” ของข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	234
41 ภาพรวมผลการประเมิน “ตัวชี้วัดความสำเร็จ” ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	235

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 12
2	องค์ประกอบในเชิงโครงสร้างของนโยบายของทวีป ศิริวิรัมย์ 28
3	แนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมจากผลการศึกษาของวิโรจน์ สารรัตนะ 44
4	องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 49
5	ตัวแปรที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 51
6	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 55
7	ขั้นตอนการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 97
8	บริบทของโรงเรียนบ้านหนองคู และบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 136
9	บริบทของโรงเรียนบ้านก้านเหลือง และบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย 140
10	บริบทของโรงเรียนชุมชนหนองเม็ก และบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย 146
11	บรรยากาศของการประชุมสัมมนา ระดมสมอง กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 164
12	บรรยากาศของการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 173
13	บรรยากาศของการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 176
14	บรรยากาศการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 195
15	องค์ความรู้ของกระบวนการกำหนดนโยบาย 247